

УДК 342.92

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.2.68>

Н. І. Білак

кандидат юридичних наук,
керівник АО «Світло»

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Стаття присвячена дослідженню функціонування територіальних органів виконання покарань. Встановлено, що у значенні спеціального законодавства, що регулює функціонування установ виконання покарань йде мова про виділення територіального органу управління, який діє при визначеному центральному органі виконавчої влади. Станом на теперішній час, це Міністерство юстиції України. Тому, територіальними органами управління в межах пенітенціарної системи виступатимуть територіальні органи Міністерства юстиції України.

Досліджено якісно-змістовні властивості, що характеризують статус територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань. Зазначено, що незалежно від прив'язки територіальних органів до конкретного різновиду центрального органу виконавчої влади, їм будуть притаманні визначені ознаки: 1) утворення здійснюється відповідно до встановленої форми як юридичної особи публічного права або як структурного підрозділу апарату центрального органу виконавчої влади, що не мають статусу юридичної особи; 2) утворення, ліквідація, реорганізація здійснюється за поданням міністра; 3) утворення є можливим виключно в тому випадку, коли це передбачено законодавчо відносно конкретного суб'єкта; 4) територіально утворення можливо в межах: а) конкретної адміністративно-територіальної одиниці (Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, районах у містах, містах обласного, республіканського значення) та б) декількох адміністративно-територіальних одиниць (у вигляді міжрегіональних територіальних органів).

Акцентовано увагу на тому, що у значенні спеціального законодавства, яким врегульовано функціонування установ виконання покарань йдеться про виділення територіального органу управління в формі територіального органу Міністерства юстиції України. Визначено, що територіальні органи управління в сфері пенітенціарної системи сформовані у вигляді юридичних осіб публічного права, які діють в межах декількох адміністративно-територіальних одиниць.

Ключові слова: органи виконання покарань, територіальні підрозділ, правовий статус, функції, повноваження.

Постановка проблеми. Територіальні органи виконання покарань в Україні зіштовхуються з численними проблемами, які негативно впливають на ефективність їхньої діяльності та дотримання прав людини. На потребу формування оновленого концепту функціонування територіальних органів виконання покарань вказує відсутність єдиного розуміння системи органів кримінально-виконавчої служби та підприємств, установ виконання покарань як пенітенціарних установ. Безпосередній прояв відсутності системності серед

органів виконання покарань стосується створення та правового положення територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблематики функціонування органів державної влади в цілому займалися такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як: В.Б. Авер'янов, І.Г. Богатирьов, А.В. Кирилюк, В.В. Коваленко, В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко,

Р.С. Мельник, Г.О. Радов, О.П. Хамходера, С.Я. Фаренюк, Д.В. Ягунов та інші. Проте, незважаючи на значну кількість наукових праць, яких присвячено питанням функціонування територіальних органів виконання покарань є малодослідженими у науці, що обумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Мета статті – на основі аналізу результатів загальнотеоретичних та галузевих досліджень сучасного стану правового регулювання функціонування установ виконання покарань, у тому числі й понятійного та термінологічного характеру, а також запропонувати напрями їх удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Можливість створення територіальних органів при центральних органах виконавчої влади передбачено Законом України «Про центральні органи виконавчої влади». Йдеться про: а) територіальні органи міністерства (ст. 13); б) територіальні органи інших центральних органів виконавчої влади (ст. 21) [1]. Незалежно від прив'язки територіальних органів до конкретного різновиду центрального органу виконавчої влади, їм будуть притаманні визначені ознаки: 1) утворення здійснюється відповідно до встановленої форми як юридичної особи публічного права або як структурного підрозділу апарату центрального органу виконавчої влади, що не мають статусу юридичної особи; 2) утворення, ліквідація, реорганізація здійснюється за поданням міністра Кабінетом Міністрів України; 3) утворення є можливим виключно в тому випадку, коли це передбачено законодавчо відносно конкретного суб'єкта; 4) територіально утворення можливо в межах: а) конкретної адміністративно-територіальної одиниці (Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, районах у містах, містах обласного, республіканського значення) та б) декількох адміністративно-територіальних одиниць (у вигляді міжрегіональних територіальних органів).

В системі суб'єктів, які уповноважені на впорядкування суспільних відносин в сфері пенітенціарної системи, можливо виокремити альтернативне функціону-

вання органів виконання покарань (центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, його територіальні органи управління) (положення Кримінально-виконавчого кодексу України) [2] або центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та його територіальні органи управління [3].

Таким чином, у значенні спеціального законодавства, що регулює функціонування установ виконання покарань йде мова про виділення територіального органу управління, який діє при визначеному центральному органі виконавчої влади. Станом на теперішній час, це Міністерство юстиції України. Тому, територіальними органами управління в межах пенітенціарної системи виступатимуть територіальні органи Міністерства юстиції України.

Ретроспективний аналіз створення та діяльності територіальних органів управління в пенітенціарній системі свідчить про те, що у 2016 році було ліквідовано 24 територіальні органи управління Державної пенітенціарної служби у вигляді юридичних осіб публічного права. Їх ліквідація пов'язувалась з одночасним утворенням міжрегіональних управлінь з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції у межах процедури правонаступництва [4]. Фактично замість двадцяти чотирьох управлінь та відділів, які функціонували при Державній пенітенціарній службі було утворено шість міжрегіональних управлінь з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції, із визначенням їх правонаступниками відповідних управлінь, а саме:

Західне міжрегіональне управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції (м. Львів), що є правонаступником управління Державної пенітенціарної служби у Волинській області; відділу Державної пенітенціарної служби в Закарпатській області; управління Державної пенітенціарної служби в Івано-Франківській області; управління Державної пенітенці-

арної служби у Львівській області; управління Державної пенітенціарної служби в Рівненській області; управління Державної пенітенціарної служби в Тернопільській області;

Південне міжрегіональне управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції (м. Одеса), що є правонаступником управління Державної пенітенціарної служби в Кіровоградській області; управління Державної пенітенціарної служби в Одеській області; управління Державної пенітенціарної служби в Миколаївській області; управління Державної пенітенціарної служби в Херсонській області, Автономній Республіці Крим та м. Севастополі;

Південно-Східне міжрегіональне управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції (м. Дніпропетровськ), що є правонаступником – управління Державної пенітенціарної служби у Дніпропетровській області; управління Державної пенітенціарної служби в Донецькій області; управління Державної пенітенціарної служби в Запорізькій області;

Північно-Східне міжрегіональне управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції (м. Харків), що є правонаступником – управління Державної пенітенціарної служби в Луганській області; управління Державної пенітенціарної служби в Сумській області; управління Державної пенітенціарної служби в Харківській області; управління Державної пенітенціарної служби в Полтавській області;

Центральне міжрегіональне управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції (м. Київ), що є правонаступником управління Державної пенітенціарної служби в Житомирській області; управління Державної пенітенціарної служби в м. Києві та Київській області; управління Державної пенітенціарної служби в Черкаській області; управління Державної пенітенціарної служби в Чернігівській області;

Центрально-Західне міжрегіональне управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції (м. Вінниця), що є правонаступни-

ком управління Державної пенітенціарної служби у Вінницькій області; управління Державної пенітенціарної служби у Хмельницькій області; відділу Державної пенітенціарної служби в Чернівецькій області [4].

Діяльність міжрегіональних управлінь визначається положеннями про міжрегіональні управління, що затверджуються наказами Міністерства юстиції (зокрема, Положення про Південне міжрегіональне управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 01 квітня 2020 року № 1305/5 [5].

З метою визначення функцій між керівництвом міжрегіонального управління видаються відповідні накази про розподіл обов'язків. Наприклад, Наказ Південного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції від 27 квітня 2020 року № 93/АГ «Про розподіл функціональних повноважень між керівництвом» [6], Наказ Південного міжрегіонального управління з питань виконання з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції «Про розподіл функціональних повноважень між керівництвом» від 25 червня 2020 року № 136/АГ. Так зокрема згідно останнього наказу було затверджено розподіл функціональних повноважень між начальником міжрегіонального управління, першим заступником начальника міжрегіонального управління, заступниками начальника міжрегіонального управління, заступником начальника міжрегіонального управління з питань ресоціалізації і дотримання прав засуджених, заступником начальника міжрегіонального управління з питань стратегічного розвитку, згідно з додатком [7]. Відповідно до Додатку 1 до наказу Південного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції «Про розподіл функціональних повноважень між керівництвом» від 25.06. 2020 року №136/АГ визначений наступний розподіл функціональних обов'язків між керівництвом:

1) *начальник міжрегіонального управління* – здійснює керівництво територіальним органом, організовує діяльність коле-

гій, координує та контролює діяльність: управління персоналу; сектору юридичного забезпечення; сектору режимно-секретної роботи; головного спеціаліста (з мобілізаційної роботи); головного спеціаліста (з питань запобігання та виявлення корупції); головного спеціаліста (з питань цивільного захисту);

2) *перший заступник начальника міжрегіонального управління* координує діяльність підпорядкованих державних установ виконання покарань, слідчих ізоляторів в частині здійснення оперативно-розшукової діяльності, режиму, охорони, правопорядку та протидії злочинності, а також координує та контролює діяльність: управління забезпечення охорони та режиму; відділу оперативно-розшукової роботи; відокремленого підрозділу воєнізованого формування «ЦИКЛОН» Південного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції;

3) *заступник начальника міжрегіонального управління з питань стратегічного розвитку* відповідає за визначення загальної концепції політики розвитку територіального органу, обґрунтовує цілі розвитку територіального органу, організовує взаємодію всіх структур територіального органу по реалізації планів, проєктів, концепції розвитку територіального органу. Координує та контролює діяльність: відділу контролю за виконанням судових рішень; відділу організаційно-аналітичного та документального;

4) *заступник начальника міжрегіонального управління* координує діяльність підпорядкованих державних установ виконання покарань, слідчих ізоляторів, державних підприємств в частині організації виробничої діяльності та комунально-побутового забезпечення, а також координує та контролює діяльність: сектору координації діяльності підприємств; управління бухгалтерського обліку та фінансового забезпечення; спеціаліста (з державного нагляду за охороною праці та навколишнім середовищем);

5) *заступник начальника міжрегіонального управління з питань ресоціалізації і дотримання прав засуджених* координує діяльність підпорядкованих держав-

них установ виконання покарань, слідчих ізоляторів в частині проведення соціально-виховної та психологічної роботи та дотримання прав засуджених, а також координує та контролює діяльність відділу соціально-виховної роботи та забезпечення прав засуджених;

6) *заступник начальника міжрегіонального управління (категорія посади державний службовець «Б»)* координує діяльність підпорядкованих державних установ виконання покарань, слідчих ізоляторів, державних підприємств, виправних центрів в частині господарського забезпечення, проведення заходів з реорганізації та ліквідації державних установ виконання покарань, слідчих ізоляторів, державних підприємств. Також йому підконтрольний відділу господарського забезпечення [8].

У 2020 році, міжрегіональні управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції було перейменовано на міжрегіональні управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції [9]. Видалення сфери пробації з предмету відання територіальних органів управління в межах пенітенціарної системи без наявної заміни чи передачі відповідних повноважень іншим суб'єктами – додатково погіршує ситуацію з якісною реалізацією функцій пенітенціарної системи.

Наявною є й практика, коли в подальшому окремі міжрегіональні управління реорганізовувались шляхом приєднання до Департаменту з питань виконання кримінальних покарань у вигляді структурного підрозділу, втрачаючи статус окремої юридичної особи. Так, до прикладу у межах діючої системи, Південне міжрегіональне управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції було приєднано до Департаменту з питань виконання кримінальних покарань [10].

На офіційному сайті Міністерства юстиції України міститься інформація про виділення двох типів територіальних органів управління як органів виконання кримінальних покарань: 1) департамент з питань виконання кримінальних покарань; 2) міжрегіональні управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції [11].

В окремих підзаконних-нормативно правових актах, Департамент визначається як окремий структурний суб'єкт. Наприклад, згідно Порядку носіння і зберігання зброї та спеціальних засобів індивідуального захисту особами рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби, затвердженого Постанови Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2023 р. № 406 вказано, що «департамент» – це Департамент з питань виконання кримінальних покарань – міжрегіональний територіальний орган Мін'юсту з питань виконання кримінальних покарань, а «міжрегіональне управління» – це міжрегіональне управління з питань виконання кримінальних покарань Мін'юсту [12]. Натомість в Положенні про організацію службової підготовки осіб рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України, затвердженому Наказом Мінюсту від 17.03.2023 року № 1000/5 [13] термін «міжрегіональні територіальні органи» розглядається як Департамент з питань виконання кримінальних покарань, міжрегіональні управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції, а правова категорія «органи і установи ДКВС» передбачає включення таких складових як установи виконання покарань, слідчі ізолятори, територіальні (міжрегіональні) воєнізовані формування, підприємства установ виконання покарань, табори для тримання військовополонених, заклади освіти, інші підприємства, установи і організації, створені для забезпечення виконання завдань ДКВС [14]. Водночас Порядку проведення службових розслідувань у Державній кримінально-виконавчій службі України, затвердженого Наказом Мінюсту від 12.03.2015 р. № 356/5 визначено «компетенцію структурних підрозділів апарату Міністерства юстиції України, Департаменту з питань виконання кримінальних покарань, міжрегіональних управлінь з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції, воєнізованих формувань, установ виконання покарань, слідчих ізоляторів, навчальних закладів, підприємств установ виконання покарань, інших підприємств, установ та

організацій, створених для забезпечення виконання завдань ДКВС України, під час проведення службових розслідувань» [15]. Тобто в даному випадку Департамент з питань виконання кримінальних покарань знову ж таки вказано окремо від міжрегіональних управлінь з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції. З огляду на що існує потреба у приведенні понятійно-категоріального апарату у підзаконних-нормативно правових актах та загалом у законах. Зазначимо, що потреба виділення департаменту як територіального органу управління в сфері виконання покарань не є очевидною. Більше того, відмінності між департаментом та міжрегіональним управлінням – незрозумілі.

Специфікація загальних ознак, що притаманні територіальним органам при центральних органах виконавчої влади до пенітенціарної системи дозволяє акцентувати увагу на таких положеннях.

По-перше, така ознака як можливість створення територіальних органів виключно тоді, коли це передбачено на законодавчому має прояв у положеннях п. 7 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України»: «Мін'юст здійснює свої повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні органи Мін'юсту» [16]. При цьому, на територіальні органи при Міністерстві юстиції України як центрального органу, що реалізує державну політику в сфері виконання покарань поширюються положення Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення про територіальні органи міністерства та іншого центрального органу виконавчої влади» [17].

До ключових положень загально-нормативного порядку, які стосуються територіальних органів управління при Міністерстві юстиції України, віднесемо: на них покладено завдання з реалізації повноважень в сфері виконання покарань на певній території; формальне відображення реалізації їх повноважень полягає у виданні наказів організаційно-розпорядчого характеру; їх очолює керівник, що призначається на посаду та звільня-

ється з посади міністром за погодженням з головою відповідної місцевої держадміністрації.

По-друге, така ознака як здійснення утворення відповідно до встановленої організаційно-правової форми відображається у тому, що територіальні органи управління в сфері пенітенціарної системи сформовані у вигляді юридичних осіб публічного права. По-третє, територіальні органи управління в сфері пенітенціарної системи утворено в межах декількох адміністративно-територіальних одиниць.

Виходячи з того, що будь-який суб'єкт системи суб'єктів, які уповноважені на впорядкування суспільних відносин в сфері пенітенціарної системи характеризуватиметься спільними ознаками, департаменту з питань виконання кримінальних покарань та міжрегіональним управлінням з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції буде притаманно таких ознак: 1) вони належатимуть до єдиної функціональної системи; 2) їх наділено відповідними повноваженнями, яких визначено законами або підзаконними нормативно-правовими актами; 3) вони здійснюють свою діяльність з метою реалізації не приватного, а публічного інтересу; 4) реалізують надані повноваження шляхом застосування нормативно встановлених інструментів впливу [18, с. 81].

Окремо зупинимось на положеннях проекту Закону про пенітенціарну систему № 5293 від 22.03.2021 р., якими встановлено потребу створення: центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, у складі якого функціонуватиме апарат (в межах якого територіальні управління не обов'язково функціонують); центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, у складі якого функціонуватиме апарат і територіальні органи з питань виконання кримінальних покарань [19]. Вважаємо, що такий підхід не здатний у цілому вирішити основного призначення територіальних органів центральних органів виконавчої влади – якісного виконання функцій центрального

органу виконавчої влади в межах конкретної адміністративної одиниці.

Доцільним є створення такого інституційного механізму пенітенціарної системи, який є зрозумілим, позбавленим дублювання однотипних функцій, а також охоплює якісну реалізацію функцій з реалізації політики в сфері виконання кримінальних покарань.

Висновки. Підсумовуючи приходимо до висновків, що: видалення сфери пробації з предмету відання територіальних органів управління в межах пенітенціарної системи без наявної заміни чи передачі відповідних повноважень іншим суб'єктами – додатково погіршує ситуацію з якісною реалізацією функцій пенітенціарної системи; потреба виділення департаменту як територіального органу управління в сфері виконання покарань не є очевидною, а відмінності між департаментом та міжрегіональним управлінням – незрозумілі.

Доцільним є утворення територіальних органів при єдиному центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації – Державної пенітенціарної служби України.

Список використаної літератури

1. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>.
2. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2023 р. № 1129-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text>.
3. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15#Text>.
4. Про ліквідацію територіальних органів управління Державної пенітенціарної служби та утворення територіальних органів Міністерства юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2016 р. № 348. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348-2016-%D0%BF#Text>.
5. Положення про Південне міжрегіональне управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції: Наказ Міністерства юстиції України

- від 01 квітня 2020 р. № 1305/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0177-17#Text>
6. Про розподіл функціональних повноважень між керівництвом: Наказ Південного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України від 27.04.2020 р. № 93/АГ. URL: <https://www.facebook.com/ZMUMUpressservice/>
7. Про розподіл функціональних повноважень між керівництвом: Наказ Південного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції від 25.06.2020 р. № 136/АГ. URL: <http://yurradnik.com.ua/>
8. Додаток 1 до наказу Південного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції «Про розподіл функціональних повноважень між керівництвом» від 25.06. 2020 р. № 136/АГ. URL: <http://yurradnik.com.ua/>
9. Про перейменування деяких територіальних органів Міністерства юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.02.2020 р. № 48. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/48-2020-%D0%BF#Text>
10. Деякі питання територіальних органів Міністерства юстиції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. № 1252. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1252-2020-%D0%BF#Text>
11. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/depdkvs/departament-z-pitan-vikonannya-kriminalnih-pokaran>
12. Про затвердження Порядку носіння і зберігання зброї та спеціальних засобів індивідуального захисту особами рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.04.2023 р. № 406. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/406-2023-%D0%BF#Text>
13. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки осіб рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України: Наказ Мінюсту від 17.03.2023 р. № 1000/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0466-23#Text>
14. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки осіб рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України: Наказ Мінюсту від 17.03.2023 р. № 1000/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0466-23#Text>
15. Про затвердження Порядку проведення службових розслідувань у Державній кримінально-виконавчій службі України: Наказ Мінюсту від 12.03.2015 р. № 356/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0295-15#Text>
16. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text>
17. Про затвердження Типового положення про територіальні органи міністерства та іншого центрального органу виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 р. № 563. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/563-2011-%D0%BF#Text>
18. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.
19. Проект Закону про пенітенціарну систему № 5293 від 22.03.2021 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71498

Bilak N. I. Problems of functioning of territorial bodies of execution of sentences

The article is devoted to the study of the functioning of territorial bodies of execution of sentences. It is established that in the meaning of special legislation regulating the functioning of institutions for the execution of sentences, we are talking about the allocation of a territorial management body that operates under a certain central body of executive power. As of now, this is the Ministry of Justice of Ukraine. Therefore, territorial management bodies within the penitentiary system will be territorial bodies of the Ministry of Justice of Ukraine.

The qualitative and substantive properties that characterize the status of territorial bodies of the central body of executive power that implements state policy in the field of execution of criminal sentences have been studied. It is noted that regardless of the binding of territorial bodies to a specific type of central body of executive power, they will have

certain characteristics: 1) formation is carried out in accordance with the established form as a legal entity of public law or as a structural unit of the apparatus of the central body of executive power that does not have the status of a legal entity; 2) formation, liquidation, reorganization is carried out upon the submission of the minister; 3) formation is possible only in the case when it is provided for by law in relation to a specific subject; 4) territorial formation is possible within: a) a specific administrative-territorial unit (Autonomous Republic of Crimea, regions, cities of Kyiv and Sevastopol, districts, districts in cities, cities of regional, republican significance) and b) several administrative-territorial units (in the form of interregional territorial bodies).

Attention is focused on the fact that the meaning of the special legislation regulating the functioning of penal institutions refers to the allocation of a territorial management body in the form of a territorial body of the Ministry of Justice of Ukraine. It is determined that territorial management bodies in the field of the penitentiary system are formed in the form of legal entities of public law, which operate within several administrative-territorial units.

Key words: penal institutions, territorial subdivisions, legal status, functions, powers.